

XII НАОЃАЊЕ ДОВЕРЛИВИ ИЗВОРИ

12. 1. ДОВЕРЛИВИ И НЕДОВЕРЛИВИ ИЗВОРИ НА ИНФОРМАЦИИ

Мора да се признае, сите ние премногу често користиме извори кои се неверодостојни или неакадемски. Ова првенствено се однесува на Википедија, која е корисна како основен извор на информации или вовед во одредено прашање, но не е доволно доверлива бидејќи нема централна инстанца што ја контролира, авторите се анонимни, податоците и објавите се слободно уредени.

Затоа, често се среќаваат тврдења и информации кои се неточни или, уште почесто, пристрасни и неверодостојни. Покрај Википедија, студентите често цитираат или ставаат линкови до веб-локации кои исто така се неверодостојни, бидејќи не адресираат до ниту една институција или доверлив научник или новинар и весник, туку едноставно поединечните сајтови пишуваат „се и сешто“. Овие извори треба да се избегнуваат и секогаш треба да се трудите да се потпрете на сигурни и проверени извори.

Во оваа презентација ќе спомнам неколку сигурни и доверливи извори на информации, а исто така ќе понудам неколку коментари и предлози за тоа како ефикасно да ги користите. Како илустрација, ќе се осврнам на примери со кои сум запознаен, како што се записите на Википедија на познатиот српски научник Никола Тесла, а исто така ќе испитам веродостојни извори за прашањето на фудбалскиот хулиганизам во Србија. Се разбира, буквално секоја тема може да послужи како илустрација и може да се истражува на овој начин.

Значи, кои се сигурни и проверени академски извори?

Прво и основно, книги и натписи. Книгите може да се најдат на [Google Books](#). Многу од нив можат да бидат претражени и преку опцијата [Advanced google book search](#). Статии можат да бидат претражувани и преку [Google scholar](#) и [Academia.edu](#).

Несигурни извори на информации – Википедија. Необичниот случај на Никола Тесла

Еден начин да се прикажат недостатоците и ризиците на Википедија е да се споредат различни записи за познатиот научник Никола Тесла. Бидејќи Википедија се развива преку лични прилози и пишување, не е изненадувачки да се најдат статии на иста тема кои значително се разликуваат на различни јазици. Како што можеби знаете, Тесла е роден во српско-православно семејство во тогашната Хабсбуршка империја, на територијата на денешна Хрватска, па и Србите и Хрватите тврдат дека тој е нивен. Покрај тоа, поголемиот дел од својот живот го поминал во САД, па може да се смета и за Американец. Ова се покажува на Википедија.

Па така, записот на Википедија за Тесла на англиски го опишува како српско-американски инженер.

Nikola Tesla

Article Talk

From Wikipedia, the free encyclopedia

For other uses, see Nikola Tesla (disambiguation).

Nikola Tesla (/ˈtɛslə/ *TESS-lə*; Serbian Cyrillic: Никола Тесла^[k] pronounced [nikola tɛsla]^[k]; 10 July [O.S. 28 June] 1856 – 7 January 1943) was a Serbian-American^{[f][g]} inventor, electrical engineer, mechanical engineer, and futurist best known for his contributions to the design of the modern alternating current (AC) electricity supply system.^[h]

Истата ознака се наоѓа и во српскиот запис, но со експлицитно тврдење дека Тесла е Србин и се декларира како таков:

Nikola Tesla

Članak Razgovor Latnica ▼

5 Vikipedije, slobodne enciklopedije

Za druge upotrebe pogledajte stranicu Nikola Tesla (višeznačna odrednica).

Nikola Tesla (Smiljan, 10. jul 1856 — Njujork, 7. januar 1943) bio je srpski i američki^{[k][g]} pronalazač, inženjer elektrotehnike i mašinstva i futurista, najpoznatiji po svom doprinosu u projektovanju modernog sistema napajanja naizmeničnom strujom.

Jedini boravak Nikole Tesle u Beogradu bio je od 1. — 3. juna 1892. godine.^{[27][28]} Dolaо je na poziv Đorđa Stanojevića u Beograd 1. juna.^[29] Sledećeg dana je primljen u audijenciju kod kralja Aleksandra Obrenovića kojom prilikom je odlikovan ordenom Svetog Save. Potom je Tesla održao čuveni pozdravni govor u današnjoj zgradi rektorata, studentima i profesorima beogradske Velike škole.

Ja sam, kao što vidite i čujete ostao Srbin i preko mora, gde se ispitivanjima bavim. To isto treba da budete i vi i da svojim znanjem i radom podižete slavu Srpsva u svetu.

— početak Teslinog govora u Velikoj školi

Сепак, хрватскиот запис на Википедија го опишува Тесла како Србин од Хрватска, само за дополнително да ги искомплицира работите со некои информации за неговото хрватско потекло и самоидентификување:

Nikola Tesla

Stranica [Razgovor](#)

← Ovo je glavno značenje pojma **Nikola Tesla**. Za TV seriju iz 1977. pogledajte **Nikola Tesla (Nikola Tesla (Smiljan, 10. srpnja 1856. – New York, 7. siječnja 1943.))**, bio je hrvatsko-američki izumitelj i inženjer srpskog podrijetla, koji je djelovao na polju elektrotehnike i strojarstva te futurist

Životopis

Nikola Tesla rođen je 9.10. srpnja 1856. u mjestu Smiljan kod Gospića. Tesla je bio srpskog^{[1][2]} i hrvatskog podrijetla (Teslin dnevnik)^[3] njegov otac Mladen bio je pravoslavni svećenik, a njegova majka Georgina Mandić (zvana Đuka) bila je bez naobrazbe, ali vrlo inteligentna žena.

Teze o hrvatskom porijeklu

Terminom određeni naziva su izročilo i teze o hrvatskom podrijetlu Nikole Tesle.^[4] Prema zni materijalima, koje je napisao prof. Ljiljana Štefan, o porijeklu prezimena Tesla je govorio sam Tesla kad je u svom dnevniku pisao da je njegov djed taj nadimak dobio jer je "imao isturene prednje zube pa ga je narod prozivaо Tesla prema alati kojim se obrađuje drvo i otud i moje sadašnje prezime Tesla"^[4] U tim tekstovima je stajalo "Drago mi je što me i Hrvati smatraju svojim jer su moji preci hrvatski kolenovici Dragovici iz Zadra. Kao hrvatski plemić u 16. stoljeću došli su u Liku i tu ostali. U Liku su moji preci došli preko Novog Vinodola. Preci moje majke, Kalinići, također su hrvatski plemići iz Novog Vinodola. Moja pradeda zvjecajem okolnosti morao je otići u Bosanelsku Krajinu (bivša Hrvatska) i jamao se oženio pravoslavnom djevojkom i prešao na pravoslavlje. On je imao isturene prednje zube pa ga je narod prozivaо Tesla prema alati kojim se obrađuje drvo i otud i moje sadašnje prezime Tesla. To je zapravo nadimak. Moja djeda je bio časnik u ličkoj regiment, a moj otac pravoslavni prota"^{[4][5]}

Točnost podataka u ovom članku je **osporena**. (Rasprijava)

Ne postavljajte nova predbižak ako niste pokušali ispraviti sporne dijelove teksta i napisati obrazloženje na stranici za razgovor.

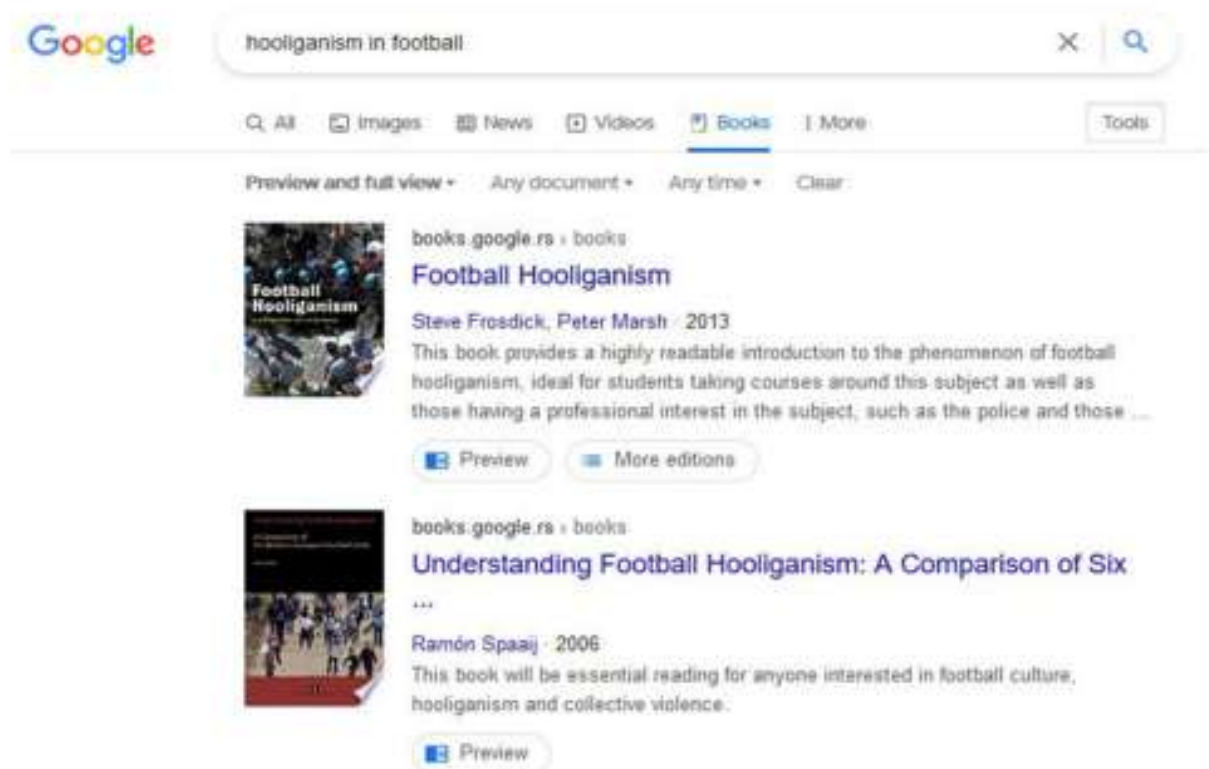
Na svakako težu o hrvatskom porijeklu podržava i Talijanska enciklopedija znanosti, književnosti i umjetnosti "Treccani"^[6] to je talijanska istraživače i nove povijesno-znanstvene spoznaje Republika Italija nagradila zlatnom medaljom za kulturu i umjetnost 1995.^[7]

Покрај тоа, бидејќи Википедија често се ажурира, можно е оваа содржина да се менува прилично често. Сето ова го прави веб сајтот одлична, корисна алатка за првични информации, за прв пат да се воведете во некоја тема. Но, имајте на ум дека ова не е соодветен академски извор и дека најдобро е да ги проверите и дополнително да ги потврдите информациите што сте ги нашле на Википедија пред да ги користите како извор и да го пребарувате оригиналниот извор на информациите што се наведени таму.

Ако во **Google Books** го внесете терминот за пребарување Хулиганство во фудбалот, добивате огромен број хитови.

Практичен совет подредете ги резултатите од пребарувањето по важност

Обрнете внимание на книгите на кои пишува Преглед, бидејќи може донекаде да се прелистуваат и читаат. Во продолжение на оваа презентација ќе разговараме и ќе тестираме неколку добри начини за да добиете проверени и веродостојни информации. Исто така, во овие книги можете да пребарувате одредени фрази и затоа, иако немате пристап до целата книга, идентификувајте каде се е спомнато во термин кој е релевантен за вашата тема. Еве неколку слајдови за да го илустрираат ова:

The screenshot shows a Google search for "hooliganism in football" on the Google Books platform. The search bar at the top contains the query, and the "Books" tab is selected. Below the search bar, there are filters for "Preview and full view", "Any document", "Any time", and "Clear". Two search results are displayed:

- Football Hooliganism** by Steve Frodick and Peter Marsh (2013). The description states: "This book provides a highly readable introduction to the phenomenon of football hooliganism, ideal for students taking courses around this subject as well as those having a professional interest in the subject, such as the police and those ...". It includes buttons for "Preview" and "More editions".
- Understanding Football Hooliganism: A Comparison of Six ...** by Ramón Spaaij (2006). The description states: "This book will be essential reading for anyone interested in football culture, hooliganism and collective violence." It includes a "Preview" button.

Advanced Google Book Search ви овозможува да ја пребарувате содржината на книгите. Можете да внесете фраза или серија зборови во полето за пребарување, а пребарувачот ќе ги наведе сите книги во кои таа фраза се појавува точно или приближно. Можете да го ограничите вашето пребарување на книги кои се целосно достапни, делумно достапни и така натаму.

Google books **Advanced Book Search**

Find results: with all of the words with the exact phrase with at least one of the words without the words

Search: All books Limited preview and full view Full view only Google eBooks only

Content: All content Books Magazines Newspapers

Language: Return pages written in: any language

Title: Return books with the title: e.g. Books and Culture

Author: Return books written by: e.g. Hamilton Mabie or "Hamilton Wnght Mabie"

Publisher: Return books published by: e.g. O'Reilly

Subject: Return books on subject: e.g. Medieval History or "Medieval History"

Publication Date: Return content published anytime Return content published between: e.g. 1999 and 2000, or Jan 1999 and Dec 2000

ISBN: Return books with the ISBN: e.g. 0060930314

ISSN: Return serials with the ISSN: e.g. 0161-7370

10 results

Google Scholar е специјализиран пребарувач за пребарување на академски статии, односно написи објавени претежно во академски списанија. Додека цели книги ретко се достапни на интернет, **академските** написи и дела често се достапни во целост **бесплатно**.

Google Scholar hooliganism

Articles About 34,900 results (0.03 sec)

Any time
Since 2023
Since 2022
Since 2019
Custom range...

Sort by relevance
Sort by date

Any type
Review articles

include patents
 include citations

Create alert

[book] Football hooliganism
S. Froedick, P. Marsh - 2013 - taylorfrancis.com
This book provides a highly readable introduction to the phenomenon of football **hooliganism**, ideal for students taking courses around this subject as well as those having a ...
☆ Save Cite Cited by 342 Related articles All 5 versions

Towards a sociological understanding of football hooliganism as a world phenomenon
E. Dunning - European journal on criminal policy and research, 2000 - Springer
... of football **hooliganism** as a world ... **hooliganism** can be theorised and understood. These data can usefully serve as a rough indication of the worldwide incidence of football **hooliganism** ...
☆ Save Cite Cited by 264 Related articles All 11 versions

[book] Hooliganism: Crime, culture, and power in St. Petersburg, 1900-1914
J. Neuberger - 1993 - books.google.com
In this pioneering analysis of diffuse underclass anger that simmers in many societies, Joan Neuberger takes us to the streets of St. Petersburg in 1900-1914 to show us how the ...
☆ Save Cite Cited by 250 Related articles All 5 versions

Academia.edu, Researchgate и Google Scholar Profiles

За разлика од сите претходни услуги на Google, каде што самиот пребарувач генерира податоци, [Academia.edu](#) и [Researchgate](#) содржат приватни профили на огромен број научници. Така, на [Academia.edu](#), **самите научници** ги објавуваат своите трудови и информации за контакт, така што е многу полесно да се дојде до читливите текстови - тие се или веднаш достапни на страницата на авторот, или можете да ги побарате директно од авторот. Исто така, на [Academia.edu](#) можете да креирате **сопствен профил**, апликацијата трае околу 15 минути, да ги внесете областите кои ве интересираат, а самата платформа ќе ви испраќа предлози за интересни написи и новости од областа за која сте заинтересирани.

Academia.edu е особено корисна алатка кога го знаете името на авторот на трудот или ако се обидувате да пронајдете конкретен труд што не е достапен секаде. Во тој случај, можете да го побарате името на авторот на овој прелистувач и да видите дали има профил и статии што може слободно да се преземат.

Покрај тоа, [Google scholar profiles](#) содржи и најразлични публикации за пребарување од бројни научници.

Google Scholar

About Search **Profiles** Inclusion Metrics Publishers Libraries

Search Scholar

Overview

Setup

Citations

Public Access

Updates

Questions

Google Scholar Profiles

Google Scholar Profiles provide a simple way for authors to showcase their academic publications. You can check who is citing your articles, graph citations over time, and compute several citation metrics. You can also make your profile public, so that it may appear in Google Scholar results when people search for your name, e.g., [richard feynman](#).

Best of all, it's quick to set up and simple to maintain - even if you have written hundreds of articles, and even if your name is shared by several different scholars. You can add groups of related articles, not just one article at a time; and your citation metrics are computed and updated automatically as Google Scholar finds new citations to your work on the web. You can choose to have your list of articles updated automatically or review the updates yourself, or to manually update your articles at any time.

Set up your Google Scholar Profile